

Микола Орлов

Кращі практики креативу і естетики використання міського простору

Посібник про важливі дрібниці, які перетворюють сірі та одноманітні місця проживання на яскраві і комфортні міста у яких хочеться жити.

2014

Зміст:

Вступ	Сторінка 2
Звичайні Лавочки	5
Ландшафтний дизайн біля під'їзду	11
Дахи багатоповерхівок	18
Сміттєві контейнери, урни, смітнички	21
Облаштування гідропарку	31
Зупинки громадського транспорту	42
Фасади та яскраві образи міського простору	46
Дороги, пішохідна зона	50
Вказівники, пам'ятні знаки	60
Громадські туалети	66
Туристична привабливість міста	69
Використані джерела	82

Автор: Микола Орлов, керівник НГО «Аналітичний центр розвитку міста «ЗЕОН», аналітик міського порталу <http://zdolbunivcity.net/>, старший викладач кафедри трудових ресурсів та підприємництва НУВГП, експерт з муніципального розвитку та регіональної економіки, сертифікований учасник програм «АХАЛАР: я і громада», Україна, Польща «Local Government Advocacy: Promoting Decentralization and Economic Growth», США «How to be a better policy advisor», «The future role of cities in a globalizing world: Challenges for new public strategies and innovative urban governance» Угорщина.

Skype: Mykola Orlov (SEON) e-mail: seon@pochta.ru

Кращі практики креативу і естетики використання міського простору

Увага до деталей у великій мірі визначає успішну реалізацію бізнес-ідей.

Річард Бренсон

Зараз дрібниці нам здаються не цікавими, але можливо, ви просто ще не знаєте їм ціни, не вмієте в них знаходити смак?

Рей Бредбері

Людина, яка змогла зрушити гору, починала з того, що перетягувала з місця на місце маленькі камінці.

Китайський вислів

Але..

Aquila non captat muscas. Орел не ловить мух. ☺

Латинський вислів

Адміністрації українських міст у своїй переважній більшості перетворились на офіси пожежних частин, які лише виїждять на пожежі і їх ліквідовують. Провалився кусень дороги - заремонтували, обвалився балкон-відновили, вкрали кришку люка-поставили нову. Коли комунальні пожежі загасили – переходять до оперативної роботи. Придбати контейнери, зробити відрізок дороги, а після цього відколупувати заасфальтовані колодязі, решітки зливової каналізації, якщо така раптом там була. Ці пожежно=оперативні роботи забирають 99% часу і фінансів. На розвиток залишається 1%.

Тому таким популярним, водночас ганебним є лозунг міських чиновників «Аби не гірше» або «Робимо все можливе». Звісно все можливе. В рамках того, що дозволяє законодавство, численні правила і обмеження в т.ч і власне професійні здібності самих управлінців та невігластво жителів, які нищать і те що є.

Міські чиновники неприховано обурюються відсутністю повноцінних можливостей для роботи органу місцевого самоврядування, все більшою централізацією влади в Україні на тлі постійних обіцянок повернутись обличчям до регіонів зі сторони правлячого режиму.

Щоб відремонтувати дорогу – потрібно пролобіювати «нагорі» щоб цю вулицю внесли до бажаного переліку. Та навіть коли вона там опинилась разом із бюджетними коштами на її ремонт чи будівництво присилають і фірму, кимось обрану, яка буде в твоєму місті робити роботу.

Тому і договори з'являються без номерів, дат, гарантійних зобов'язань, тому що або на таких умовах і щось поколупаються зроблять, або просто викреслять ваше місто і вулицю викреслять із списку.

А ще не забуваймо про державного монстра-рекетира Держказначейство, яке забирає гроші не питаючи і проплачує їх коли заманеться.

Тому обмежень багато, але випадків боротьби із цим зі сторони міських адміністрації особливо не помітно. Працюють за принципом «що нам дісталось в тому і борсаємось». Навіть асоціації є та їх регіональні відділення. І міські голови і селищні туди входять. По ідеї мав би бути потужним лобістським органом перед ВРУ і виконавчою владою щоб волати на повне горло «Схаменіться від місцевого самоврядування залишилось лише слово міське, давайте змінювати законодавство».

Кажуть найкраща дієта – це коли рот пластиром заклеїти, певне і збереження державного бюджету схожим способом можна рятувати, тоді і регіонам більше дістанеться. Мається на увазі областям, районам, містам ☺

Знаєте, чому на більшій частині Європи люди себе відчують щасливіше ніж ми, тому що мають змогу відчувати себе захищеною, залученою до самоуправління у рідному місті людиною, голос якої щось важить, для якої слова «рідне місто» не пустий звук так само як і для місцевих чиновників. Європа провінційна, і лише диктаторські режими будують палаци в Міждолині із золотими унітазами. Провінційність дозволяє збільшувати агломерації але не розширювати самі великі міста, європейська провінційність надає відчуття рівності і широти країни, українська провінційність дає лише відчуття ущербності і прагнення втекти до столиці. Столиці в таких країнах, де велика централізація влади, низька автономія місцевих влад – це держави в державі. В 46-ти, поки що, мільйонній країні, можна і потрібно розвивати повноцінне міське самоврядування.

Але не лише законодавці ініціативи гальмують цей процес, а й невміння чи не бажання використовувати і місцевий потенціал громади, бюджету, управлінського креативу міської адміністрації.

Для цього потрібні знання і вміння 21-го сторіччя, сучасні підходи і технології з врахуванням місцевих особливостей громад, територій заселення, вільних площ.

Одні і ті ж речі можна робити по іншому. І тому одноманітна відповідь міських чиновників «дайте гроші, а ми придумаємо що за них зробити» - це екстенсивний шлях який до того ж не гарантує ні креативу ні якості.

Можна почати з простих, маленьких справ, які зробити цікавіше, привабливіше, не звичніше. Увага до деталей гарантуватиме успіх у поціновувачів прекрасного, комфорту.

У цьому матеріалі ми спробуємо дати зразки того, що не потребує надзвичайних затрат проте естетична, екологічна, креативна складові сильно представлені.

Звичайні Лавочки

Стандартна ситуація яка є нині. Лавочка на 3-4 людини, хоча зазвичай нормальній людині потрібно максимум два місця на лавці. Третій часто зайвий. Отже є сенс вивести лавки. Зробити їх і для двох і для чотирьох та більше людей (компанії). Дизайнерське рішення можна прив'язати до місцевих особливостей, образів які відомі саме у цьому місті, селищі.

Як бачимо тут враховані інтереси і одинаків і компаній, адже комбінація із стільчиків і лавочок дозволяє розміститись одночасно до 6 чоловік

Ці практичні і прості у виготовленні сидіння навколо дерев несуть потрібну роль:

Заважають пошкодженню дерев, слугують місцем відпочинку, зручні для короткотривалого перепочинку у міській смузі.

Нижче підбірка фото зі Львова, же показано процес виготовлення зручних і багатофункціональних лавочок-клумб.

Красота. Із зрозумілих і доступних матеріалів, по-українськи важкі щоб не вкрали 😊

З елементами живої природи. Є одна небезпека. Поверхня біля деревця ризикує перетворитись на велику могилу для сигаретних згарків.

Варіантів можна запропонувати ще багато, головне в усьому цьому-бути близькими до своїх мешканців. Знати їх уподобання, можливо значимих для краю персонажів, які можуть стати образами для вуличної інфраструктури в т.ч придорожніх лавочок.

Згадайте, як у фільмах романтично і загадково звучить фраза, яку чоловік говорить своїй дружині, наприклад на 10 річчя їх знайомства «О 10-й на НАШІЙ лавочці». А якщо вони всі однакові, стандартні, то романтика швидко вивітриться.

Лавочка - здається така дрібниця. Але це і засіб для відпочинку і для зустрічі і для того щоб побути наодинці, спостереження за навколишнім світом. В такі хвилини хочеться відчувати себе комфортно. І тоді у кожного може з'явитись саме «своя» улюблена лавочка.

На такій дерев'яній лавочці під час відпочику чи пікніку буде сидітись набагато природніше ніж на хайтеківському витворі із скла і металу.

Ці оригінальні лавочки нагадують про те що розумне і вічне сіють саме книжки.

А ось ця лавочка-коло, можливо не найкращий варіант посидіти, але побудована таким чином, що знімає стрес і напругу зі спини, що погодьтесь, дуже важливо, якщо роботи ще багато, а часу на сауну, масажний кабінет чи домашній відпочинок поки що не намічається. Нашим старшим людям із консервативними поглядами ці витвори, скоріше не підійдуть, та і забратись на це коло, то треба трохи підстрибнути, а от молодь сприйняла би цю ідею. Мова йде не тільки про школярів, а й працюючу молодь, які вже відчули першу втому і навантаження організму але ще не втратили легкості поведінки у публічних місцях (вулицях, парках, скверах) де можуть бути встановлені ці «гудзики».

Цей варіант не лише несе в собі приміський колорит, а й цікава тим, що не потребує витонченості та шарму. Тут сам шарм у простоті і провінційності (провінційність – це не другосортність, а навпаки можливість себе вести просто і природно)

Ця лавочка, точно для когось буде улюбленою і пам'ятною.

Ландшафтний дизайн біля під'їзду

Створені ОСББ і народні умільці значно швидше і краще впораються із завданням навести квітково-декоративний лад біля своїх будинків. А якщо ще це підкріпити мігні-грантом від міської ради чи премією переможцям то успіх не забариться. Можна долучити і службу зайнятості - курси з перенавчання успішних «городників» в ландшафтних дизайнерів. Використання їх таланту для організації простору сумних дворів багатоповерхівок швидко дасть результати.

Не стоїть завдання кожен двір зробити унікальним. Різнобарвність занадто теж не дуже добре. Інколи уніфікованість дуже навіть потрібна. Наприклад із табличками на будинках, вказівниках і знаках. А от красу можна і треба наводити на подвір'ях і не розмінюватись на клаптики землі під городину чи дерево, яке легше посадити і забути про нього ніж, наприклад квіти, які щороку потрібно поновлювати і доглядати. До того ж дерева із часом «рвуть» подвір'я.

Звісно недовихованість і бідність завжди нагадують, що у міської влади перед очима постійний вибір гарно збудувати чи надійно. Надійно в сенсі, щоб не зламали і не потягнули додому в господарство де все згодиться. Часто вибір саме в сторону надійно, тому вибір матеріалів для цього звужується до металу і залізобетону. Навіть на дитячих майданчиках. Ось підбірка ще варіантів внутрішнього благоустрою дворів багатоповерхівок. Як повідомив влучно один із учасників форуму:

Так живут люди, которые совершенно не беспокоятся, что у них что-нибудь своруют. Они делают и наслаждаются красотой... А Нижний это, или Москва - не имеет значения. А вот если всего боятся, то и колючая проволока, и пустой газон не спасет от волнений и беспокойства..."Живешь один раз, и жить хочется красиво!!!"

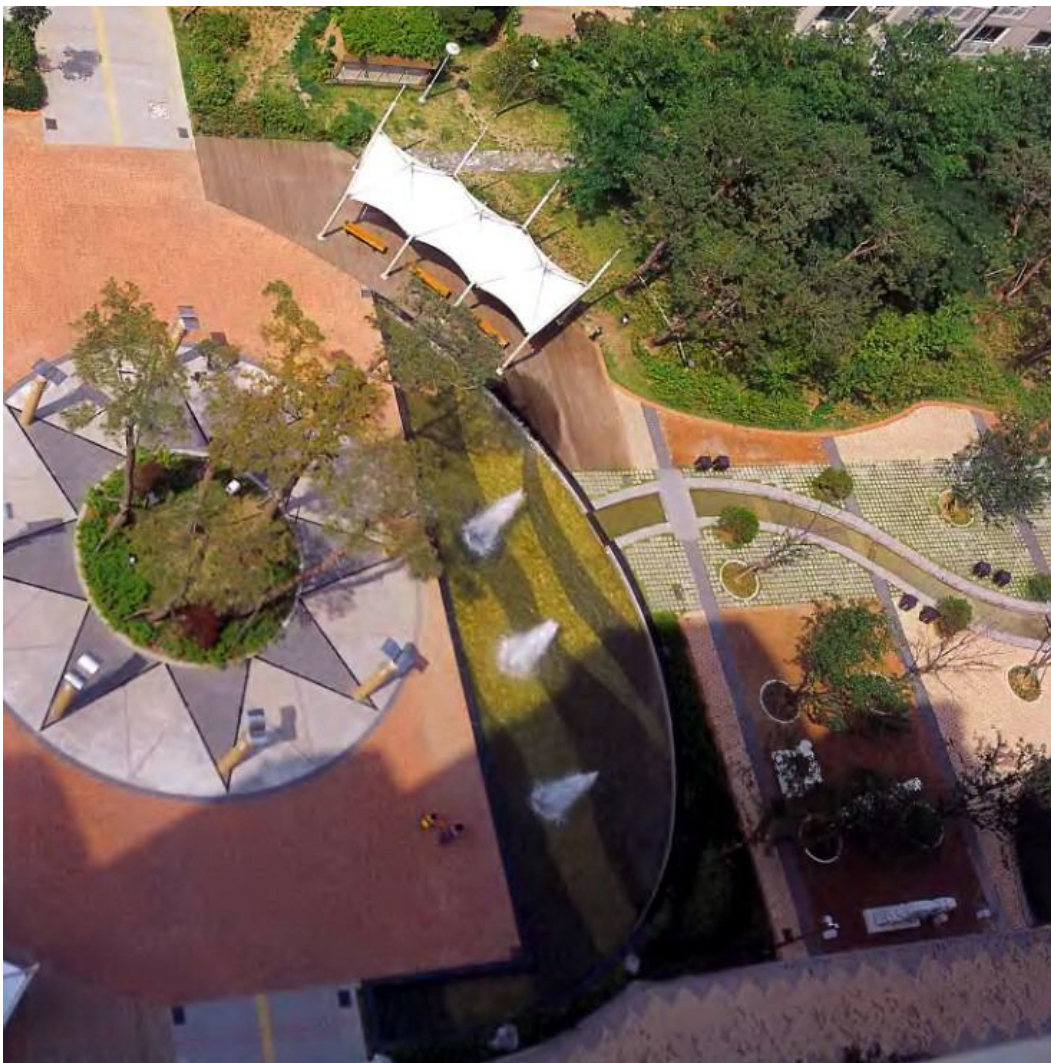
Зверніть увагу на будинки навкруги. Це не елітні будинки, а звичайні. Просто у людей є час і натхнення для себе і оточуючих робити приємне.

Так, зелень відвоювала місця від стоянок авто і це ще одне питання яке жителі повинні собі задавати. Що вони хочуть бачити із своїх вікон і чим дихати.

Це простеньке, недороге і зручне коло. Особливо для старших людей із внуками.

Як вам вигляд зверху?

Дитячий майданчик

Цей варіант підійде будинку у якому вибір зроблять на користь автостоянки і спортмайданчику

Тут більше любляють посидіти поговорити.

Великий двір, у якому місце знайшлося і зелені, воді, брущатці, металу.

З любов'ю викладений майданчик у жовто-рожевих тонах.

Проведення води, фонтанчиків не сама дешева затія, але ви погляньте на результат!!!

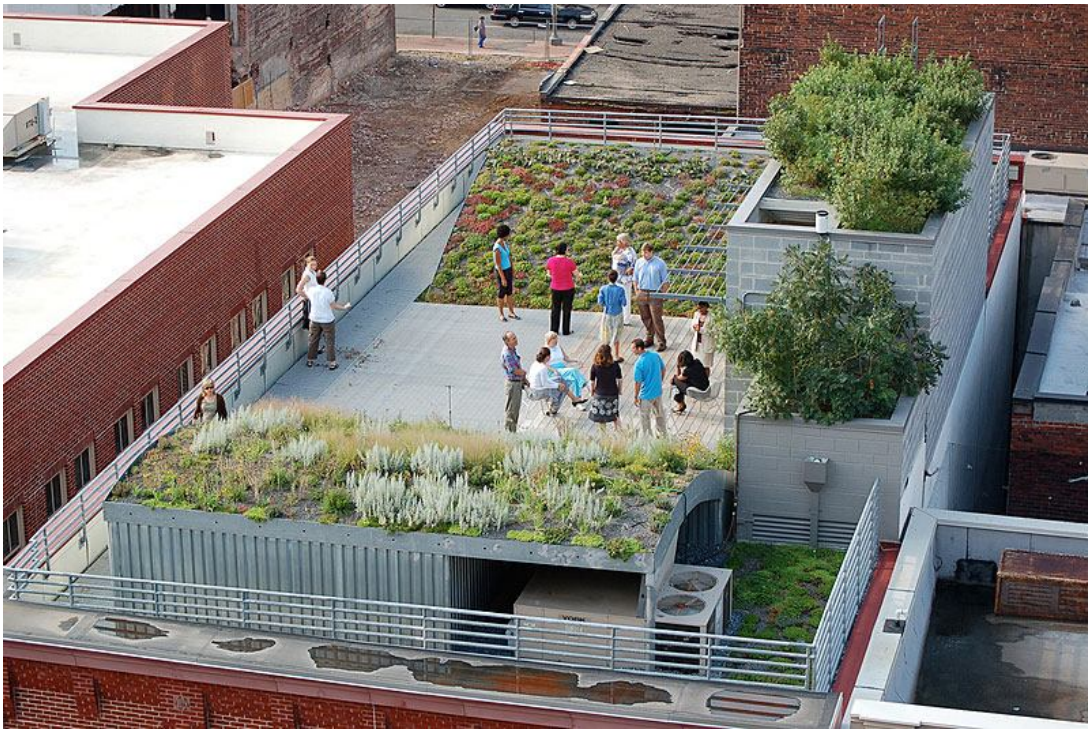
Дахи багатоповерхівок

Ну що ж можна придумати з плоскими дахами дев'ятиповерхівок і будинків більшої поверховості? Не засмагати ж там і відпочивати? А чому б ні, ще і квіти вирощувати!

Ось приклад з містечка поблизу Копенгагена, Данія :

У чому перевага такого " зеленого" покриття?

1) Зелені покрівлі в залежності від типу накопичують від 65 % до 95 % вологи в результаті випадання опадів. Частина води випаровується, частина поглинається рослинами, частина йде в водостоки, що дозволяє скоротити кошти, що витрачаються на оплату податків на стічні води, установки трубопроводів і водовідводів великих розмірів, а також знизити «пікове» навантаження на систему внутрішнього водовідводу .

2) Озеленення покрівлі покращує її теплозахисні властивості круглий рік, що дозволяє скоротити споживання енергії на підігрів і кондиціонування верхніх

поверхів будівлі влітку і взимку. За статистикою, озеленення покрівель скорочує витрати енергії до 10-15% з квадратного метра на рік.

3) Рослинний покрив ефективно захищає дах від сонячної радіації, складних погодних умов і перепаду температур.

4) Озеленення покрівлі, продовжують термін служби покрівельної гідроізоляції до 50 років.

5) Завдяки великій площі зелені дахи, створюють природну прохолоду в місті, знижуючи показник «ефекту теплового острова» що стосується до глобального потепління. У тому числі, додатково очищають повітря через абсорбцію пилу з розрахунку 20 % обсягу повітря, що проходить .

6) Рослини затримують і засвоюють шкідливі речовини, що містяться в повітрі і опадах, такі як СО, нітрати та інші речовини шкідливі для навколишнього середовища і людини.

7) Озеленення дахів компенсують значною мірою частину зелених насаджень, знищених в ході будівництва.

8) Рослинний покрив забезпечує збалансування мікроклімату і додатковий процес фотосинтезу. За статистикою, дах з озелененням у вигляді звичайної трави площею в 150 кв.м. виробляє кисню на 100 осіб, а один чагарник - на 10 осіб.

До того ж , хто не захоче мати у себе на даху маленький садок, де можна відпочити з колегами, або в колі сім'ї та друзів. Красивий і екологічний простір на даху - це додаткові метри для роботи і відпочинку.

Сміттєві контейнери, урни, смітнички

Першу систему підземних сміттєвих контейнерів впровадило фінське підприємство Molok Oy . Незвичайне рішення для збору твердих побутових відходів запропонував засновник фірми Вейкко Саллі.

Експериментальні контейнери заглибленого типу в 90 -ті роки почали встановлювати в різних фінських містах. Городянам сподобалася можливість підземного збору та зберігання сміття, адже вона мала ряд переваг перед звичайними сміттєвими контейнерами і, що важливо, зробила міський пейзаж гарнішим.

Спочатку сміттеві контейнери витягнутої форми на дві третини перебували під землею. Ця незвичайна конструкція дозволяла зберігати великі обсяги сміття, давала можливість рідше спустошувати сміттеві баки, покращувала гігієнічні умови і дозволяла раціональніше використовувати територію.

Сучасні системи підземного збору та зберігання сміття виглядають трохи інакше: в шахту на спеціальному ліфті опускають сміттеві контейнери, а на поверхні залишаються лише сміттеприймальники, які працюють за принципом звичайного сміттепроводу .

Дорожча система підземного зберігання сміття є вдосконаленою . Тут сміттеприймач і контейнер являють собою єдине ціле, завдяки чому вдається добитися повної герметичності, а обслуговування системи займає менше часу (не потрібно засовувати і поправляти баки). До того ж, залежно від розміру, такі контейнери здатні вміщати до п'яти разів більше сміття в порівнянні з традиційними сміттевими баками, які ми бачимо щодня у дворах.

Найдосконалішою є **система районного вакуумного сміттепроводу**, яка працює за принципом пневмопошти. Сміття пресується в звичайних урнах, потім відлітає на розподільчий пункт, після чого його відвозять прямо на звалища (сміттепереробний завод). До подібних систем можна підключити сміттепроводи всіх будинків в окрузі.

Смітнички у Києві

Веселий сміттєвий бак

Це явно народна творчість ☺

Чимось схоже на стакан для чаю, що ще існують на залізничному транспорті. Суть цього смітника: нутро-робоче, обгортка-приваблива.

Не знаю наскільки зручно забирати сміття із такої парасольки, але вона справді стильна.

Теж питання чи зручно діставати сміття, якщо не робити вставку у вигляді якоїсь оболонки.

В такі смітнички легше привчити ДІТЕЙ викидати сміття. Якщо правильно побудувати розмову і зарядити власним прикладом то дітки самі будуть шукати цих кумедних гіпопотамчиків, які обожнюють сміття. Креатив 5+

Якісно зроблена підставка, до якої кріпляться сміттеві вуличні пакети.

Без надпису не дуже то і зрозумієш, що це теж смітцева урна.

Український варіант. Наскільки там витримані відстані від дороги то інше питання. Ромашки класні. Будьмо правдивими, якщо би провели дослідження то отримали би достатній відсоток тих, хто не кидає сміття в смітники тому що вони брудні, із запахами, загрозами здоров'ю.

Подібний варіант до бегемотиків тільки водної тематики.

Об'ємні, підземні баки для сортованого сміття. Вже опрацьована технологія і на Україні.

Є логіка розміщення баків біля стоянки. Зручно з авто і одразу викинути сміття за призначенням.

Це покращена українська дійсність. Так багато де є вже, але на цьому фото баки пофарбовані, не діряві, з кришками і біля них не брудно. Російське місто.

Ще вдосконаленіший варіант з міцною стіною і міцнішими контейнерами.

Теж українські реалії. Плюс бачу у сітці, яка затримує розвіювання сміття, контейнери з кришками і на колесах. Простенько і бюджетно, прийнятно, якщо немає інших креативніших ідей.

Облаштування гідропарку

Коли українцю, родом із СРСР говорять слово гідропарк, то перше, що йому приходить на розум – це вода, пісок на пляжу, парасолька від сонця, переодягальня, дерева.

Чи буває по іншому? Буває. Якщо у вашому селищі чи місті є річка, озеро, ставок – вам надзвичайно повезло. Це подарунок природи.

Як розпорядились цим дарунком у китайському місті?

Червона стрічка, річковий парк Тангхе (Tanghe River Park)

Проект авторства Turenscape (Пекінського проектного інституту Турен) та Вищої школи ландшафтної архітектури Пекінського університету розроблявся для міста Циньхуандао провінції Хебей , Китай .

Спочатку велика частина майбутнього парку на березі річки представляла собою грандіозне сміттєзвалище з покинутими нетрями і зрошувальними спорудами. Всім цим ніхто не займався, та й дістатися туди було досить важко, тому «пляж» залишався практично безлюдним. Були ідеї залити його бетоном з вкрапленням декоративних квіткових клумб, але, на щастя, ідея такого «парку» нікого не надихнула.

Замість цього розробили проект, в якому постаралися по можливості зберегти природне русло річки разом з багатою і різноманітною рослинністю даної місцевості. Замість бетонних тротуарів і декоративних клумб в їх дизайні фігурує

"червона стрічка" зі сталі довжиною близько 500 метрів, що простягається вздовж усього берега, а ночами ще й підсвічена зсередини. Метою дизайнерів було забезпечити мешканців міста місцем для пробіжок, риболовлі і плавання - з мінімальним втручанням в природний ландшафт. Червона Стрічка змією звивається уздовж дощатого тротуару, даючи можливість потрапити до води з будь-якої точки парку. Сьогодні багато відвідувачів парку - колишні фермери з "нещодавно урбанізованих". Парк допомагає їм підтримувати зв'язок з навколишнім середовищем, а значить, деяким чином і з сільською місцевістю Китаю.

Крім того, Червона Стрічка не перешкоджає звичайному життя диких тварин - у різних точках стрічки для них побудовані спеціальні «переходи». (Гарантую, у нас би про це не подумали -авт.) По всьому парку продовжують рости і цвісти місцеві види флори, в тому числі трава «вовчий хвіст». Інші види рослин спеціально вирощуються так, щоб органічно вплітатися в сталеву структуру Червоної Стрічки. Творці передбачили і освітню функцію парку. Кожна з чотирьох альтанок парку названа на честь місцевих видів рослин. Приплив відвідувачів обумовлений ще й можливістю використання раніше недоступних частин берега, зокрема, велосипедистами.

Розташований в межах міста сучасний і доступний " Червоно- стрічковий" Парк не тільки зберігає, а й підкреслює природні екологічні системи набережної.

А ось на ставку в **австрійському місті Феклабрук** побудована оригінальний оглядовий майданчик. Замість того, щоб звести його над поверхнею ставка, будівельники занурили його в воду, що дозволяє відвідувачам оглядового майданчика знаходитися нижче рівня поверхні води, не замочивши при цьому ніг. Деякі читачі задаються питанням, що відбувається з майданчиком, якщо рівень води піднімається. Однак, якщо придивитися, то можна побачити, що вода і так переливається через край. Очевидно, що майданчик оснащений системою дренажу, що дозволяє відвести воду навіть під час сильних дощів.

У Нідерландах є схожий об'єкт - занурений у воду міст .

У 17 столітті на заході провінції Брабант в Нідерландах для відбиття атак французьких та іспанських військ були споруджені кілька оборонних рубежів, що склалися з фортець і ровів. Наприклад, навколо Форту де Рув'єр був виритий невеликий грязьовий рів, дуже глибокий, щоб перейти його вбрід, і занадто невеликий для човнів. Нещодавно форт був відкритий для відвідувань туристами, однак замість будівництва моста через рів, що зіпсувало б історичний вигляд, було споруджено міст, занурений у воду.

Ви спускаєтесь і входите в річку...магія!

Здалеку міст непомітний оку. Здається, що поверхня води нічим не переривається, так як міст знаходиться на одному рівні з поверхнею. У міру наближення до форту

міст стає видно і виглядає, як провал у водяній гладі. У 2011 році цей проект отримав престижну премію Спільки голландських архітекторів як «споруда року».

Добре передбачити культурні місця під пікнік, щоб його не організовували на траві, чи виринаючи її і організовуючі «дикі» місця смаження шашлику.

Ключові елементи камінь щоб убезпечити рознесення вогнища просто із землі чи сухого дерну. Чудово щоб поруч були місця для сидіння і споживання їжі.

Володіючи природою дарованими багатствами, але не оздоблюючи їх сервісом та інженерними комунікаціями, ці озера, ліси, гори, ставки, річки так і залишаються місцем не зовсім безпечних розваг місцевих жителів «дикарем», а не бажаним місцем відпочинку і місцевих і туристів. Ось порівняйте крейдянні озера Білорусі. Подивіться яка краса. Краса є, а бізнесу і користі для цього району країни –ні.

Це не Мальдіви, хоч колір води схожий. Краса, але дика. Хтось скаже що добре коли такі куточки дикої природи ще є. Може й так. Але дике споживання диких куточків природи рано чи пізно призводить бо втрачання ними своєї краси, цінності. А от впорядкування такої території, надання відповідного сервісу, комерціалізація цього природнього багатства несе у собі значно більше переваг.

Паркуючись де прийдеться псуються як авто так і місця парковки, яка такою не являється.

Це весь торговий сервіс. Місцеві жителі сюди і прийдуть і прийдуть ще не раз, бо альтернатив не багато, а от чи прийдуть на цей сервіс туристи і гості?

За цим сміттям хто має приїхати щоб його забрати?

Адреналін...а раптом...де брати рятувальника і медсестру...?

А тепер гляньте, наприклад, на турецьке Памуккале. По красі зрівняне із білоруським, а по відомості, відвідуваності, сервісу і туристичній привабливості? Вхід до Памуккале коштує 15 турецьких лір, купання в джерелах - «басейні Клеопатри» - 32 ліри для дорослих і 13 лір з дітей до 12 років (діти до 6 років - безкоштовно). (станом на серпень 2013 року). 1 ліра=0,5 дол.США У 2012 році відвідало це місце 2 млн.туристів, от і рахуйте.

Зупинки громадського транспорту

Зупинки в малих містах можуть відігравати як традиційну роль - зборища сумних облич, які тупцюють біля стовпа на якому висить знак зупинки транспорту так і на центр інформації, естетики і винахідливості. Так як таких зупинок у малих містах потрібно не так і багато то саме ці конструкції можуть вигідно вирізняти ваше місто від інших. А якщо сумістити їх із комерційно цікавими рішеннями для підприємців, які будуючи собі майбутній дохід збудують і саму зупинку – то це може мало що і коштувати міському бюджету. Дивимось зразки вже діючих варіантів зупинок.

Просто, чисто, є місце під оголошення, два сидячих місця.

Стилізована брендові зупинка. Вам її скоріше всього, зроблять безкоштовно.

Ще одна брендована зупинка із трьома кріслами

Кажуть від одного лише вигляду гарячого тону стає тепліше. Відчуйте себе гамбургером чи курочкою гриль.

Поєднана зупинка із кіоском – цікава пропозиція підприємцям.

Стильна зупинка. Видно транспорт, тепло, правда багато людей не вміститься тому в людному центрі міста така буде замаленька.

А це навпаки ємкий варіант, тут чоловік 15 вміститься.

Екологія по - британські.

По - домашньому.

Справжня полуничка.

Фасади та яскраві образи міського простору

Не всім містам щастить мати серед своїх мешканців справжнім вуличних митців, здатних сірі стіни перетворити на яскраві образи. Інколи спрацьовує думка, що перефарбувати через 5-10 років простіше одним кольором ніж знову малювати якісь картини по фасадах. Може й так, але і інша кольорова сторона медалі має право на життя і успішно втілюється у різних містах світу та вже має паростки в Україні. Поки що це арт майстри за покликом любові до рідного міста або учасники творчих конкурсів та проектів, що фінансуються меценатами чи донорами, але вони вже є.

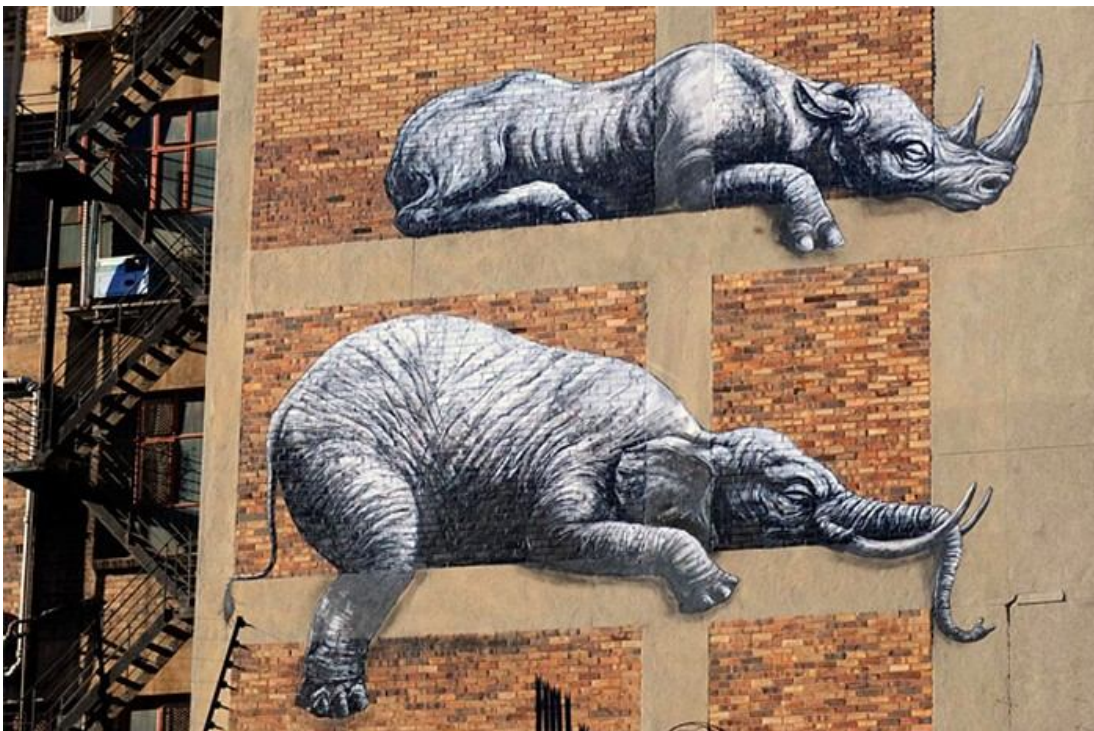
Корабель, що випливає із будинку. Дивитись цікаво, головне щоб водії, що їдуть тут вперше не злякались.

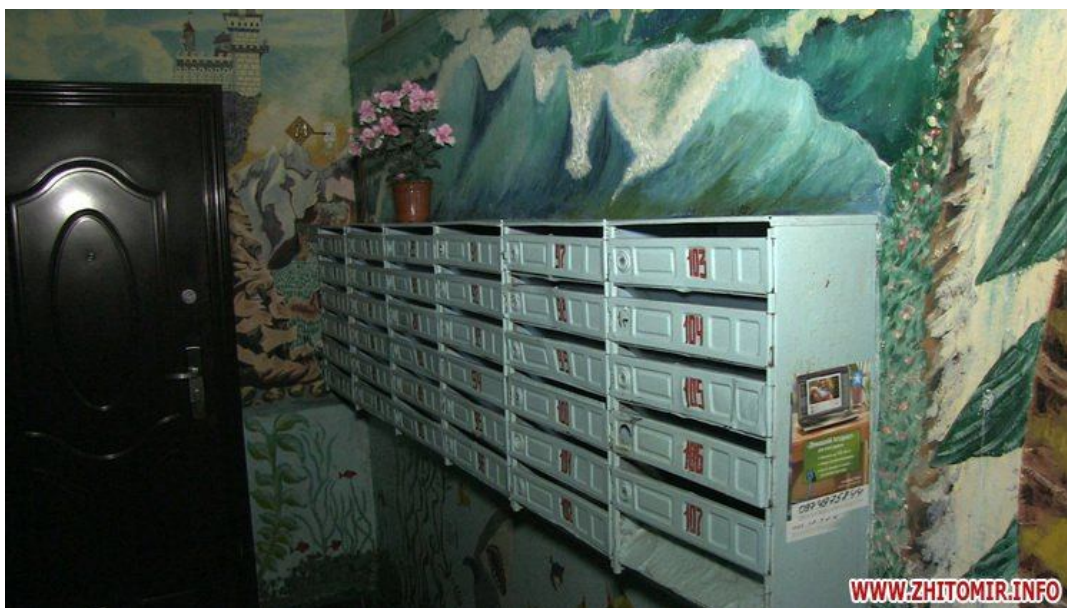
Клас, спробуйте потрапити через справжній вхід ☺

Драбинні марші всередині під'їздів.

Лежать собі ні кого не чіпають, втомились.

Знову умільці розмалювали під'їзд. Виглядають чудернацьки лебеді в електрощитовій але пейзажі можуть бути різні аби чисто і естетично привабливо.

А ці два малюнки десь із дитячих казок. Виглядає феєрично, особливо арка на нижньому малюнку.

Дороги, пішохідна зона

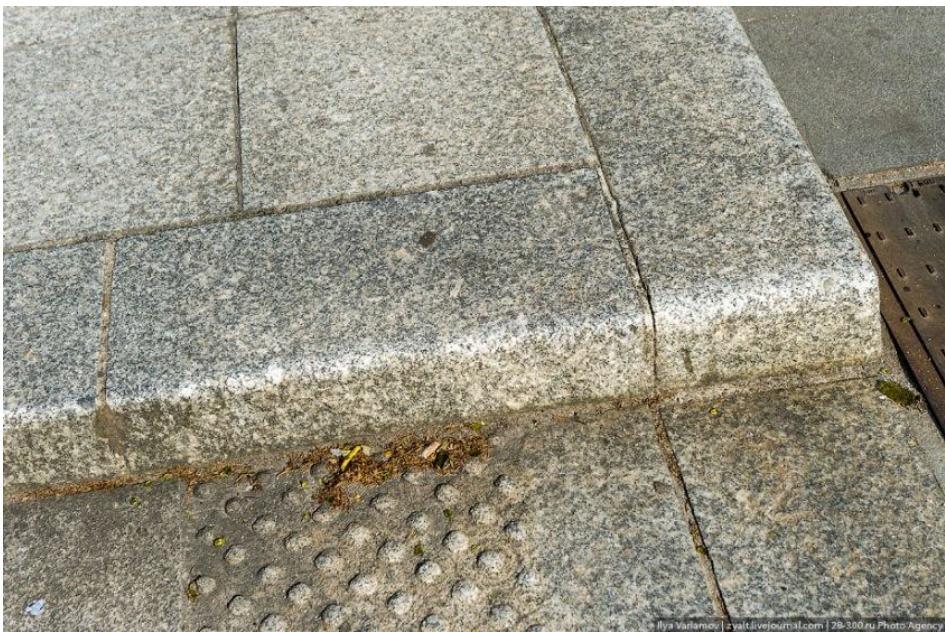
Все пов'язано в місті дуже тісно, особливо коли мова йде про дороги, адже вони нерозривні із такими питаннями як пішохідні доріжки та їх облаштування, каналізаційні колодязі, водозливна система, переходи.. І коли постає питання ремонту, то в бюджетах не можна прописати комплексний ремонт вулиці X, є окремо дорога, окремо водозливна, окремо навіть пішохідні маршрути. Але саме комплексний підхід може привести до ефекту, коли результат виглядає дорожче ніж вкладені кошти.

Оцініть широту тротуару. Тут вам і частина дороги, покрита плиткою, гравійна частина, де вільно почуваються корені дерев, встановлені лавочки. Вони не заважають руху пішоходів. І знову пішохідна частина, ближче до дороги, на якій розташовані ліхтарі та афіші.

І слабо зорі зрозуміють що це перехід і у авто шансів не буде заскочити на тротуар.

Решітки і люки із надійного металу, розмішені на рівні із асфальтованим покриттям.

Навіть куточок бордюру заокруглений. Як здорово і нічого зайвого.

Зелені зони, сміттєві пакети, лавочки, ширина пішохідної частини.

Ліхтарі. І водіям і пішоходам світять.

Куди стікати дощовій воді? Правильно до коренів дерев!

А далі підбірка люків водяних колодязів із Японії. Їх не просто на металообробт шкода красти і здавати, їх колекціонувати як предмети мистецтва хочеться ☺

А чим цей вітчизняний варіант гірше японського? Нічим. Просто зробити, вкласти і доглядати треба відповідально і з любов'ю до свого міста.

Вказівники, пам'ятні знаки

Чим відрізняється ваше місто від сусіднього, якщо в ньому будуть такі ж пам'ятники жертвам голодомору, Чорнобильцям, Шевченку, загиблим у різних війнах? Нічим. Є загальнонаціональні і світові постаті чи події, які торкнулись вашого краю – можна увіковічити в мармурі, бронзі чи гіпсі, але зрозумілими, близькими і відвідуваними будуть саме пам'ятки, корені яких саме з вашого регіону. І моя суб'єктивна думка – треба шукати позитивних героїв. А то, починаючи із Гімну України у нас «Ще не вмерла..» і в піснях і в скульптурах, пам'ятках. Навіть у датах, які ми відзначаємо-як правило поразки чи сумні події. Пам'ятати звісно треба усі важливі для країни події, але для чого світил, величей загальнополітичного калібру ставити в усіх містах і містечках, якщо із зміною курсу, політики вони перетворюються на ненависних ідолів. І знову переплавка, нові голови на старі місця. Тому в цій ситуації набагато далекогляднішими і цікавішими виглядатимуть самі місцеві герої, події, навіть курйози, які стали відомі загалу виключно завдяки цій місцині.

Пам'ятки – це дуже важливо. Тому що біля них фотографуються, а фото потрапляють в Інтернет і ось ви вже маєте безкоштовну промоцію вашого міста.

Не найдешевший вариант, але аплодую автору стоячи.

Дітвору від цього витвору мистецтва не відірвати.

Як каже один знайомий, пам'ятник випускникам рівненського водника, спеціальність «Воздухоплавание и Космонавтика», скорочено ВиК (реально спеціальність називається водопостачання і каналізація - ВиК)

Потанцюємо? Ти ж мою мрію втілила – вдягнути мамині туфлі на шпильках..

І не обов'язково має бути щось монументальне і заставити цим усі вільні місця в місті. Є меморіальні дошки, які можна розміщувати на фасадах будинків, огорожах, землі. Є пам'ятні знаки, бюсти, вказівники.

Одеські вказівники.

Громадські туалети

Перше, що шукаєш у незнайомому місті або на великому масовому заході – це туалет. От від їх наявності і якості і буде формуватись перша думка у людини про населений пункт чи організаторів дійства. Тому важливо мати у місті стаціонарні та біо туалети. Які вони бувають, знають всі хто користувався цими закладами у своєму місті чи гостьовому, а порівняти можуть і з закордонними зразками.

Форми на будь-який смак.

З громадськими туалетами, нажаль ситуація як із житлом. Спочатку треба їх просто хоча б мати.

Із дрібниць, речей які даровані містам своїм географічним розташуванням, природними дарунками у вигляді лісів, озер, річок, гір тощо і складається унікальність міста чи іншого поселення. І тільки від ініціативності, винахідливості, вправності місцевих влад та мешканців залежить чим буде це місто для своїх мешканців, туристів, світової спільноти.

Тому місто ваше може виглядати зовсім по-іншому. Все залежить від бажання його таким зробити і куту погляду.

Туристична привабливість міста

Тобто якщо задачу зробити оберненою до уявлення середньостатистичного міського чиновника «Дайте гроші» на «У нас привабливе місто-приїжджайте до нас і залишайте у нас гроші в обмін на задоволення» то успіх і причому довгостроковий, має значно більший відсоток ймовірності.

Хто принесе гроші у місто, окрім працюючих – споживачі додаткових послуг, туристи.

Куди приїдуть туристи? Туди, де є:

1. Унікальні краєвиди (фортеці, утворені природою привабливі об'єкти, білі ночі, полярне сяйво, коралові рифи тощо)
2. Унікальні послуги (масаж, озеро, лікування бджолами, прогулянка на конях, майстер-класи ремісництва тощо)
3. Унікальні родзинки-візитівки міста (казкові герої-символи міста, пам'ятники відомим людям, подіям, обставинам тощо)
4. Гарний сервіс (проїзд, проживання, харчування, інформаційні буклети, сувеніри, зв'язок тощо)
5. Привітливі люди.

Як віднайти, створити подібну туристично-привабливу атмосферу в місті чи іншому населеному пункті?

Треба прислухатись до людей. Як власних мешканців, особливо тих, хто приїхав із закордону і ділиться своїми враженнями так і гостей міста, які вперше його відвідують. Наші зашорені погляди на сто раз побачене не дає нам повного уявлення про цінність того що ми маємо.

Згадую, як тиждень гостювала на Здолбунівщині Рівненської області жінка із Донецька. Донецька не Бірмінгема. І як вона реагувала на звіті гнізда лелек на опорах телефонних дротів. Як мала дитина із вигуками захоплення. А чи корінні жителі Здолбунівщині так реагують на них ні. Отже, в зошиті можна записати «Лелеки – привабливі для гостей міста».

Інший приклад. Клевань, Рівненська область. Півстоліття там їздив потяг по залізниці між деревами. Ці дерева у природній спосіб обгинали потяг так, що утворився певний отвір-тунель, який хтось вперше побачив, сфотографувався біля нього, розповів друзям, опублікував у соцмережах і...пішло-поїхало. Охрестили цей природній тунель «тунелем-кохання», хоча я особисто там нічого романтичного не бачу – шпали, рельси і дерева. Але інші побачили і поїхали не тільки із області, а з України та з-за її меж, навіть японці дістались тих країв. Здається бери тему, подаровану природою, друкуй буклети, знімай відео-ролики запрошення, будуй поруч міні-отель, на трасі, яка йде поруч встановлюй великі вказівники і чекай гостей. Так ні, два дерев'яних вказівника зламали, що в самому Клевані стояли і кудись поділи, ні метра дороги не відремонтували, не те що готеля, навіть кіоска з біляшами не поставили і на додаток ще і дерева у шаховому порядку вирізали згідно правил ТБ на залізниці. Так туристи не приїдуть. Вони фотки викладуть, а у повідомленні напишуть все що думають про сервіс і логістику навколо тунеля. Саме природній тунель мав би вийти на перше місце у цій ситуації і всі решта дій мали би узгоджуватись із його привабливістю та популяризацією. А так...навіть листівки з підписами на двох-трьох мовах не знайти. Зате весь Інтернет облетіла звістка про вирубку дерев у тунелі. Курка ще не стала такою, що несе золоті яйця, а її вже обскували.

Видатних особистостей, які жили в невеликих містах, як правило не багато, але це на перший погляд. Я не є глибоким знавцем історії, але у 25 тисячному місті Здолбунові, якби спитали кого я знаю із видатних осіб міста і дали би на роздуми не більше 1 хвилини, згадав би напевне Миколу Приходька. Чому? Тому що біля переїзду досі стоїть невеличка хатка, де він жив і тепер там ніби то музей, який завжди закритий, проте на ньому є меморіальна дощечка, яку я прочитав і запам'ятав. А ще є його пам'ятник на залізничному вокзалі та вулиця в місті.

Але коли почав виходити журнал місцевого історика у якому він та інші дописувачі розповідає про славетні сторінки міста, дізнався більше про праведника Грабе, який рятував євреїв у Здолбунові, польську графиню-власницю Здолбунова Теофілію Плятер, Хому Флегера, братів Єлінеків. А ще є польський костел, недоглянуті польське, єврейське та німецьке кладовища...Це ж просто непочатий край роботи. Скоріше початий, журналом та істориком, проте потребуючий негайного використання у промоційній роботі міста. І в першу чергу інформаційній. Дізнатись

про рідних, близьких цих людей, обставини життя, смерті. Запити в посольства і уряди міст. Підготовка трьомовних інформаційних буклетів он-лайн формату для початку про видатні особи і споруди міста, розміщення в інтернеті і просування їх.

Ті напрямки на які будуть надходити відгуки, зацікавленості – посилювати. Паралельно розвивати тему. Готувати меморіальні дошки, облаштовувати місця під музейні експонати тощо. Переводити інформацію, історії і легенди в реалії. З вказівниками, книжками, буклетами. Причому буклети мають бути всюди де приїздять гості-потенційні туристи. Візуально наглядні гарної якості матеріали. Турист оцінить враження і турботу навіть попри тимчасові негаразди у технічних моментах сервісу.

Наприклад, німецьке містечко Треббін звернуло увагу на легендарного пройдисвіта і жартівника 16 -го століття, Ханса Клаурта. Тепер його фігура прикрашає центр міста. Його ім'ям були названі вулиці та сквери, в місті навіть з'явилося однойменне пиво і шнапс

Всі закинуті кладовища – очистити, сфотографувати, інвентаризувати і опублікувати списки похованих. Обов'язково з фото і мовою оригіналу з перекладом.

Всі наявні водні джерела, ліс, мисливські угіддя теж максимально презентувати світу. Тільки по-сучасному. А по сучасному це коли підприємці об'єднуються і гарантують місту певний рівень сервісу, а місто допомагає і їм і собі просуваючи і презентуючи наявні можливості для відпочинку. Дивіться вище, як виглядає міст і оглядовий майданчик занурені у воду. Хтось би і хотів та цього не зробить бо не має водного джерела в місті чи поруч нього. А хто має гідропарк, то використовувати його просто як «місце для лежання і випивання на природі» завелика розкіш. Гідропарк може бути комерційно цікавий.

Ключовий момент проекту - розвиток ідеї привабливості , тобто визнання того , що місто має бути привабливим для його жителів , підприємців та туристів. Тому є конкретні приклади. Команда з округу Телемарк в Норвегії провела дослідження , яке розкрило зв'язок між муніципальним рівнем управління , кількістю робочих місць у місті і рівнем міграції. Так маленький шведський місто Транемо , наприклад , з'ясував , що він страждає через міграцію людей з міста , незважаючи на зростання числа робочих місць.

Малі міста до 50 тисяч населення, які знають як бути привабливими для місцевих мешканців та туристів. Приклади.

Ческі Крумлов, Чехія

Одне з найстаріших міст **Чехії, Ческі Крумлов**, розташований в Південній Богемії на південь від Бланско лісу на вигині річки Влтави. Головною визначною пам'яткою цього середньовічного містечка є старовинний Замок Крумлова, перші згадки про який зустрічаються в лицарської баладі, що датується тринадцятим століттям. Вузькі, вистелені бруківкою, вулички міста нагадують заплутаний лабіринт, що простягається вздовж химерних будинків, характерних для періоду Готики, бароко і Ренесансу. Щоб не загубитися в цьому лабіринті, орієнтиром може служити висока вежа Замку. Містечко наповнене художніми галереями, затишними кав'ярнями й пансіонатами, що пропонують нічліг. Це місто закоханих і молодят з неповторною романтичною атмосферою.

Подаємо орієнтири цін, за якими можна уявити розмір ймовірних доходів у невеликих містах.

Один з кращих способів побачити Ческі Крумлов (Ческі Крумлов) - проїхатися вниз по Влтаві на дерев'яному плоту (450 чеських крон або € 17,80 ; [en.ceskykrumlov - info.cz](http://en.ceskykrumlov-info.cz)) .

Бібурі, Великобританія

Містечко Бібурі розташоване на річці Колн - вапняному районі Котсуолд, в західно - центральній частині **Англії**. Англійський письменник і художник Вільям Морріс назвав його найкрасивішим селищем в Англії, яка славиться неповторними краєвидами для акварельних пейзажів. Розташовані на вулиці Арлінгтон Роу, котеджі медового кольору, побудовані в 14- му столітті з місцевого черепашнику - ооліта - головної реліквії Бібурі, які обов'язково треба побачити. До числа основних пам'яток відноситься і саксонська церква Святої Марії, що згадується в літописах ще з 12 -го століття, а також рибальське ферма, заснована в 1902 році, і працює донині.

Громадського транспорту не має з Бібурі, але сюди ходять таксі, а місцеві готелі часто організовують трансфер для своїх відвідувачів.

Бінн, Швейцарія.

Багато років тому, жителі цього маленького містечка з населенням в 145 чоловік, вирішили призупинити будь-яке будівництво в ньому, зберігши навколишню місцевість як парк. Тепер же замість шикарних гірничо-лижних курортів і швидкісних автомобільних трас, характерних для південно-західній Швейцарії, завдяки Біннуєвих, можна перенестися в чудовий альпійський куточок, в якому зупинився час. Якщо піднятися вгору по річці Бінна, можна побачити казкову картину справжнього альпійського луку. На ньому буде ідеальним влаштувати пікнік з місцевим вином і сиром раклетт під дзвони дзвіночків, що доносяться з високогірних пасовищ. А якщо перейти міст, піднятися по гірській стежці, можна вийти до ресторану Imfeld, який представляє собою дерев'яне шале з затишній вітальні і оглядовою терасою на Альпи. Ресторан знаходиться на висоті 4983 метри. Тут буде доречно поласувати свіжою фореллю або фірмовим блюдом закладу - сирою яловичиною, заправленої спеціями з травами, і залишеною на півтора місяці для просушки в погребі.

Ротенбург-на-Таубері, Німеччина

Це місто -музей, назване одним з найкрасивіших міст Німеччини, знаходиться на перетині, так званих Дороги Замків і Романтичного шляху. Фортесні стіни міста з вежами і бастіонами, ошатні фахверкові будиночки з дахами з черепиці і кованими вивісками на фасадах, кільцеві буличні вулички - буквально все тут пронизано духом старовини і переносить вас в далеке середньовіччя. Уолт Дісней був настільки захоплений цим містом, що використовував його як натхнення для створення образу села в мультфільмі «Піноккіо».

Усім відвідувачам Ротенбурга, рекомендується увійти через ворота Редертор і пройти до розвилки Пленляйн. Обов'язково скуштуйте, улюблений ротенбургській делікатес - Schneeballen, яке продається в кафе на Ринковій площі. Його ви зможете впізнати за зовнішнім виглядом, що нагадує сніжки. А справжні гурмани можуть поласувати найкращі страви баварської кухні в старому замку міста.

Дюрнштайн, Австрія

Розташований в долині Вахау, на березі Дунаю, Дюрнштайн ніби втілює з казок Братів Грімм. Залишки середньовічного замку, що видніються на горі, кидають тінь на звивисті, вимощені каменем провулки, червоні черепичні дахи будинків і велику годинкову вежу міста. Колись в стінах цього замку тримали в ув'язненні англійського короля Річарда Левине Серце після його повернення з Хрестового походу.

Тремола, Франція

У той час, як Прованс славиться своїми рожевими винами і затишними gîtes (сільські готелі) за нечуваними цінами, на іншому кінці Франції, в місцевості під назвою Перігор - Нуар, можна орендувати не менше комфортабельний котедж за набагато менші гроші. При цьому мальовничість цього регіону нічим не поступається Провансу.

Саме в цих краях знаходиться містечко Тремола, чарівний своєю бездоганною старомодністю, яка виражена в старовинних жовтих кам'яних будівлях, незвичайній тиші. Родзинка містечка - фермерський ресторанчик Les Truffières, в якому ви зможете покуштувати справжні сільські страви в сімейної та дружній обстановці.

Ерісейра, Португалія

Ерісейра з вузькими брукованими вуличками і кам'яними будинками по виду нагадує типове португальське рибальське селище. Перші згадки про містечко відносяться до 11 століття. Свого часу Ерісейра вважалася четвертим основним портом Португалії. Колись саме звідси доставлялася риба до королівського палацу. Незважаючи на те, що назва міста походить від португальського слова oureço (ourecu), що в перекладі означає «морський їжак», ця місцевість відома своїми омарами, з давніх пір вирощуваних в печерах, розміщених уздовж скелястого берега.

Розташування Ерісейри нагадує амфітеатр, звідки з будь-якої точки, де б ви не знаходилися, видно океан у всій його красі.

Тенбі, Уельс

Приморське містечко Тенбі знаходиться в південно -західній частині Уельсу на березі затоки Кармартен. Розташований на скелі над пляжами, він оточений середньовічною стіною і відомий ще з 11 століття. У минулі часи тут знаходився норманський форт. На скелі можна спостерігати руїни Старого міста і Ворота П'яти Арок, які колись служили входом до нього .

А ще це місто славиться тим, що через нього проходить нещодавно відкрита Уельська Прибережна Стежка , що розтягнулася на цілих 870 миль. Багато туристів, які подорожують по ній, частенько люблять зупинятися в Тенбі, щоб підкріпитися місцевими кондитерськими виробами від Lollies.

Задайте собі питання і дайте на нього відповідь: «А що я знаю про своє місто, чим воно привабливе, які страви у якому закладі найсмачніші, які вежі чи будівлі є найвизначнішими, якою легендою оповита річка біля вашого міста, скільки вилежуються у погребях цілющі трави, який сувенір і де можна придбати, який би був гарною згадкою про ваше місто? Що я можу розповісти довше ніж трьома реченнями гостям свого міста, а що показати, а куди сходити разом із ними»...

Використані джерела:

Власні роботи та спостереження під час стажувань за кордоном

<http://city4people.ru/>

<http://tema.livejournal.com/1520904.html>

<http://www.agr-city.ru/socbiz.htm>

<http://www.skyscrapercity.com/showthread.php?p=103971702>

<http://city-smart.ru/>

<http://dialogs.org.ua/ru/cross/page30508.html>

<http://inspired.com.ua/ideas/50-ideas-for-cities/>

http://city4people.ru/blog/blog_335.html

<http://psychogeo.spb.ru/>

<http://www.marketologi.ru/publikatsii/stati/marketing-goroda/>

http://city4people.ru/blog/blog_330.html

<http://maxkatz.livejournal.com/45183.html>

<http://oohmasterad.wordpress.com/>

<http://dizainersky.ru/>

<http://mymaster.livejournal.com/276098.html>

<http://www.ecology.md/section.php?section=ecoset&id=4846>

http://www.prostobiz.ua/biznes/biznes_start/stati/biznes_ideya_obustroystvo_mest_dlya_piknikov

<http://www.lifengels.com>

<http://govorim.by/strana-belarus/60200-belorusskoe-mertvoe-more-krasnoselskie-melovye-karery-blogi-kpby.html>

<http://ogni.mybb.ru>

<http://www.ikirov.ru>

<http://world2013.uol.ua/text/5259098/>